

# L'ART DEL PAGÈS

## SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÀFICA.

### BREUS OBSERVACIONS JURÍDICAS

#### SOBRE LA ORGANISACIÓ DE LA FAMÍLIA CATALANA.

Es propi de totes las comarcas catalanas, salvas ben escassas excepcions, que, al posarse los fonaments de una nova familia, se otorgue la corresponent escriptura de capitols matrimonials, hont s'estatuheixen y pactan las bases sobre las que deurá descansar y las reglas per las quals deurá regirse y governarse; de manera que, valentnos d'una expressió gráfica, be podem dir d'ella que ve á esser la *constitució* de aquell estat microscòpich, y be podriam tenir en compendi la historia de tota una familia, per antigua que fos, examinant tant solament los capitols matrimonials de cada generació.

Y digne es de notarse que las excepcions de que dalt havem fet mérit, son precisament los grans centres de població, en los que visiblement están en decadencia las lleys y costums patrias tant per llur caràcter cosmopolita com per albergarse en ells, degut potser á aquest motiu, los pochs detractors y enemichs que aquellas tenen.

La escriptura de capitols matrimonials es donchs, un contracte eminentment catalá, que está encarnat en la manera de esser del nostre poble, y que al firmarlo no sols hi veu en ell las qüestions materials de interesos, sinó quelcom mes sagrat com son los afectes y ls sentiments puríssims que en lo fons del cor naixen, y'l viu desitx de perpetuar la familia y la llar payral á quina escalfor se funda y's desentrotlla.

Lo fonament cardinal sobre que descansa la familia en Catalunya y que la caracteriza de una manera mol marcada, es sens dupte l'organisació patriarcal de que's troba revestida.

Per aquest motiu, al casarse lo fill primogénit, que general-



ment es lo designat pera confiarli la conservació del patrimoni, atorgarse las precitadas capitulacions matrimoniales, sos pares, imitan l'exemple dels avis, li fan donació universal y heretament pera després de la sua mort, y prometen y s'obligan entre tant a mantenir á ell, á la sua muller, fills y demés familia, tant en salut com en malaltia, mentres treballen en lo que pугan á utilitat y profit de la casa, puix tots deuen contribuirhi ab arreglo á llurs forsas pera ferla prosperar.

Y aixis s'esdevé que encara que 'l nuvi siga lo escullit per regir-la y governarla, se veu obligat á passar los anys de la fogosa joventut, que ho son també de inexperiencia y de la falta de reflexió, en una especie de aprenentatge de mando y bon govern, puix entre tant lo pare l'associa á tots los negocis y li dona participació en tots los assumtos. Y notes be, que no sols lo fill te en mera espectació los bens y drets que deuen prevenirli de part de sos pares, sino que tampoch pot administrar los que aporta al matrimoni la sua muller, je que lo dot d'ella se constitueix ab preferencia als sogres que al marit, essent aquells y no aquest quins lo cobren, esmersan, usufructuan y se'n fan responsables. Y com al casar se lo net moltes vegadas viu encara l'avi que conserva la jefatura de la familia y no la traspasa al fill fins després de la sua mort, y aquest te cridada la muller senyora, majora y usufructuaria guardant la viudedat, resulta que 'l pondo está sempre en mans de persona experta y de madur judici que al exercir las funcions que li son propias no sols está assegurada la conservació del patrimoni, sino que aquella te un viu interés en millorarlo.

(Continuará).

JAUME RAMON Y VIDALES.

## SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

### Cossos que impurifican los alcohols d' industria.

Los alcohols d' industria se diferencian per los cossos que contenen.

Los alcohols de fécula y de patata (parmantier) contenen alcohol amilich, ácits grassos volátiles y además productos oleosos.

L' alcohol de grans conté ácits cenántichs, margárichs caprílich y cáprich libres; los éters de aquets ácits y un oli olorós.

L' alcohol de brisa conté alcohol amilich, propilich, etc y además l' ácit y éter cenántich.

L' alcohol de melassa de remolatxa conté los mateixos alcohols, ácits grassos, libres y los seus éters corresponents.

Veus aquí las reaccions que presentan varios alcohols d' industria segons los Srs. Chateau y Viard.



# ALCOHOIS.

REACTUS.	De vi.	De brisa.	De remolaxa.	De patata.	De graus.	De blat de moro.	De arrós.	De melassa.
Potassa . . . . en fret	Groch	Rés	Rés	Rés	Rés	Rés	Groch	Groch
Potassa . . . . en calent	id	id.	id.	id.	id.	id.	id.	id.
Amoniach . . . . en fret	Groch pronta	Groch lent	id.	id.	id.	id.	Rés	id.
Sulfat ferrich sech. . . .	Groch	Groch pronta	Rés ó groch	Groch lent	id.	Groch clár	Groch lent	Groch térbol
Barita . . . . .	id.	Groch	Rés	Rés	id	Rés	Rés	Groch
Barita . . . . en calent	Rés	Rés	id.	id.	Fósch	id.	Groch	Rés
Estronciana. . . . en fret	Groch	Groch	id.	id	Rés	id.	Rés	Groch térbol
Estronciana. . . . en calent	id.	Rés	id.	id.	Térbol	id.	id.	Groch
Nitrat mercuriós. . . en fret	Groch-lent	Blanch	Blanch groch	Blanch	Blanch	Blanch groch	Desapareix	Groch lent
Nitrat mercuriós en calent	Groch	Lletós	Rés	Desapareix	Groch	Groch	Rés	Groch
Sulfuro de amonium en fret	id.	Térbol	id.	Groch palit	Rés	Rés	id.	Rés
Aygua . . . . .	Mousse	Térbol	id.	Res	id	id.	id.	id
Acit crémich. . . . .	Groch	Pr. Groch	Pr. Blanch	Pr. Blanch groch	Pr. Groch	Pr. Blanch groch	Pr. Groch	Pr. Groch
Sulfat de coure anhidro. .	Blau fósch	Blanch brut	Blau palit	Blau palit	Blau molt pro.at	Pr. Blanch	Blau palit	Blanch palit
Carbonat de potassa. . . .	Rés	Rés	Rés	Rés	Rés	Rés	Rés	Groch
Carbonat de potassa. . . en calent	Groch	id.	id.	id.	id.	id.	id.	id.
Carbonat de sosa . . en fret	id.	id.	id.	id	id.	id	id.	Rés
Nitrat mercurich. . . . .	Térbol	id.	id.	id.	id.	Blanquinós	id.	id.



De aquest cuadro se poden treure reaccions característiques per cada un. Un altre dia pot ser las dem á conèixer.

«G. J. DE GULLEN GARCÍA».

---

SECCIO DE VARIETATS.

AL JOVE POETA

EN FRANCISCO CASAS Y AMIGÓ.

mort en la festa de la Reyna dels Angels.

---

En tos somnis hermosos de poeta,  
Un dia venturós,  
Contemplares la via Lactea, feta  
Ab plujim d'or preciós.

Y al ponderar aquella maravella  
Ab sistre d'or felis,  
Com sempre, ne semblá ta cantarella  
Ressó del Paradís.

Los ángels, que hi vejeres cullint roses  
Per la Reyna dels cels,  
Desde allá tes tonades armonioses  
Han escoltat fidels.

Y avuy que á sa Regina inmaculada  
Tots nou chors festa'n fan,  
Perque sia mes bella la diada  
Li han dit, genolls flectant:

«Un cantor en la terra hi ha Senyora,  
¡Quín cantor mes expert!  
Tornaveu de son cor, sa veu sonora  
N'es delitós concert.

Sa lira per lo mon es massa dolsa,  
Digne de Vos tan sols,  
Si fa poch temps encara que la polsa,  
Segur ne va son pols.

¿Vos plau que á cantá'ns aydi en aqueix dia  
De vostre setí al peu?  
Are lo pujariam per la via  
Que'n l'estelada ell veu.»

La Santa Verge en mitx de sa grandesa  
Somriu ab dolsa pau,  
Y mormola, sa veu vessant tendresa,  
«Portaume'l, si, que'm plau».

A. G. Y G.

Agost 3 de 1887.



## SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

**Esperits.**—Es molt probable que s donguin ordres als ingenyers agrònoms pera que s posin á las ordres dels governadors civils pera investigar la influéncia del us dels alcohols estrangers.

**Garnatxa tintorera.**—Confirmat plenament lo que sobre aquesta planta deyam en lo número 239 d'aquesta *Revista* tenim lo gust de fer avinent á nostres subscriptors que ha resultat completament indemne y resistant al *mildiu*, *oidium*, *filoxera* y demés plagas que atacan á la vinya lo cep que porta lo nom del epigrafe.

Segons noticias que acabém d' adquirir aquesta varietat plantada ab extensió en lo más de la Sinia (Morell) presenta una ufana, lluch y abundó de rahims que dona gust de veure.

Fixintse nostres vinicultors en lo anunci insert en la plana corresponent.

**Nova plaga.**—Un telégrama expedit desde 'l departament francès del Gard, ha propagat per Europa la alarmant noticia d' haver aparegut una nova plaga pera las vinyas.

Lo nom d' aquesta nova plaga es de *Blak Rot*.

Lo pánich s' ha extés ràpidament per las comarcas vinícolas de Herault y del Garona, y el ministeri d' Agricultura de Fransa ha comensat desde el moment á fer investigacions sobre 'ls caràcters del mal. Segons de ellas resulta, los vinyaters del Gard no han sigut en Fransa los primers que s' han vist atacats. Lo 25 de Juliol últim se reberen en dit ministeri unas mostrás de rahims expedidas desde Agen, las que semblavan tocadas d' una malaltia desconeguda, que acaba de declararse en aquella comarca del Lot-et-Garona.

Desde 'l primer moment, los périts del ministeri deixaren de veurer que s tractava de la *podridura negra*, propia dels rahims, que fa alguns anys está causant verdaders estragos en los vinyats dels Estats Units, y que 'ls americans designan ab lo nom esmentat de *Black Rot*.

La malura ja s' habia iniciat en Europa avans d' ara. Fa dos anys l' administrador dels dominis de Val-Marie, prop de Ganges,



departament del Herault, observá que 'ls rahims prenian un color blavós, secantse desseguida y acabant per quedar completament negres. Dit administrador portá alguns rahims al laboratori de la escola de viticultura de Montpellier, ahont MM. Viala y Rasaz reconegueren tots los caràcters del *Black Rot*.

Se procurá vanament extingir lo foc en lo punt de sa aparició. Al any següent reaparegué encara mes amenassador.

S'abrigaba, ab tot, la esperansa de que 'ls danys causats pel *Black Rot* se circumscribirian á escassa superficie de las vinyas primerament invadidas; pero la plaga no trigá en manifestarse en Agen.

Per orde del ministre sorti pera 'l lloch de la invasió 'l delegat M. Prillieux, inspector general de la ensenyansa agricola y professor del Institut Agrícola Nacional, qui s'ha dedicat á estudiar los caràcters de la epidemia.

Las observacions que M. Prillieux ha comunicat al ministeri son las següents:

Lo dia 15 de Juliol, després d'una forta calor, seguida de tempestat, fou quan los vinyadors observaren en los rahims, bons fins allavors, alguns grans picats, qual número desde aquell moment aná multiplicantse sense parar.

Lo primer efecte del *Black Rot* sobre 'ls grans del rahim, se revela per una petita taca circular d'alguns milimetres. En cuarentavit horas, la taca s'difundeix per tot lo grà. Aquest s'arruga, com si estigués escaldat, y acaba per pansirse. Al cab de dos dias ja s'troba completament sech, d'un color negre violat ab reflexos blavenchs, y s'cubreix de petitas pústulas negras, semblants á grans de pólvora. Lo grà de rahim cau allavors, ja ab lo rahim enter, ja ab un frament d'ell més ó menos gran. Las fullas del cepse tornan vermellas y s'omplenan de punts negres.

Lo punt ahont la malaltia s'mostra per ara més terrible es Bacheró, aprop de Montesquín.

A primers de Juliol no existia allí ni un sol grà sech; avuy la cullita s'ha perdut tota en una extensió de quatre hectáreas.

En tots los voltants de Nérac estan atacadas las vinyas.

M. Prillieux sospitava en un principi que la introducció de la plaga en la vall del Garona podia haberse degut al envió de ceps contaminats procedents del Ganges, ahont lo mal se feya ja sentir. No obstant, després ha reconegut que 'l *Black Rot* ja existia en la comarca del Lot avans de fer sa aparició en l'Herault.



De totes maneres, es incontestable que la malaltia ha sigut importada d' Amèrica.

Mr. Prillieux va à emprendre sérieux y actius experiments ab lo concurs de Mr. Frechon, Estudiarà primerament l'efecte dels tractaments empleats ab felicitat pera la exterminació del mildiu.

Si ab ells lo *Black Rot* no 's vens, s' empearán las sals de coure y altras sustancias, de las quals s' espera una acció efícas.

Lo Govern espanyol deu seguir ab atenció aquets ensajos pera prevenir nostra riquesa vitícola d' un nou y terrible perjudici que acabaria ab ella.

Bo es que aviat se previngui contra la importació del mal.

Lo senyor don Joan Miret ha examinat unas vinyas del terme de Banyeras en las que se sospita hagi aparegut lo *Black Rot*.

Lo mateix senyor manifesta que lo terrible criptògamo comensa à estendres d' una manera alarmant en varias comarcas de Catalunya, sent certa é innegable, segons sembla, per desgracia, la seva presencia en lo camp de Tarragona.

### MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Alcoy.—Diu *El Eco de Alcoy*:

«La cullita próxima, si no 's pert per cualsevol insident, será magnífica en cantitat y calitat.

Lo rahim, gros y sà, comensa à pendre color, y 'ls gotims, además de ser numerosos, son grossos. Hem contat 30 gotims en una sola planta.

Si s' obre la venda ab un preu regular y cap desgracia destrueix lo fruyt, podrán nostres pagesos y propietaris referse de las pérduas que han sufert.»

Banyolas.—Blat nou à 15 ptas. quartera de 80 litros.—Blat vell, à 16.—Ordi, à 7'50.—Cibada, à 6'50.—Vessas à 16'50.—Fabas, à 11.—Blat de moro, à 11'50.—Mill, à 11'50.—Panís, à 10.—Fajol à



11.—Monjetas, á 24.—Ous, á 0'85 dotzena.—Oli, á 91'80 carga.—  
Alls, á 0'85 lo cent.

Puigcerdá.—Blat á 26 pesetas la carga.—Ordi á 19.—Segol, á 19.  
—Patalas, á 9.—Moltó, á 2 ptas. carnicera.—Badella á 1.—Bou á  
1.—Porch sech, á 2.—Llonganissa seca, de 4 á 6.

Reus.—Vegem lo que 's feu en los principals articles.—Admet-  
lla.—La de Esperansa á 16 duros. Las classes fluixas se pagan  
de 13 1/2 á 14 duros los 40'60 kilos.—Comuna á 13 duros.—Mo-  
llar á 44 1/2 pessetas lo sach de 50'40 kilos.—Avellana.—Segueix  
la calma y s' han venut algunas petitas partidas á 26 y 26 1/2 pes-  
setas lo sach de 18'40 kilos de classe pera embarch.—Olis.—Sens  
variació.—Vins.—Segueix la calma, s'embarca pòch y 'ls preus  
no tenen variació notable. Priorats de 7 á 7 1/2 duros.

Valls.—Vi negre, de la Comarca, classe superior, de 23 á 24 pes-  
setas carga; id. blanch, de 16 á 18 id.—Oli d' oliva de 12 á 14 1/2  
rals lo quartà.—Blat d' Aragó, de 14 á 15'50 pessetas cuartera;.  
—Ordi, de 7'75 á 8 id.;—Fasols, de 14'50 á 17 id.;—Fabolins, á  
10 id.;—Garrofas á 6'50 id. lo quintà.

Vich.—Xexa, á 14 pessetas la quartera.—Forment, á 13.—Mes-  
tall, á 10'50.—Ségol, á 10.—Ordi, á 7.—Cibada, á 6.—Espelta, á 5.—  
Blat de moro, á 9'25.—Fajol, á 10.—Fabas, á 10.—Llegum, á 14.  
—Fasols, á 10.—Mill, á 9'50.—Ciurons, á 12.

Vilafranca del Panadés.—Diu *El Vilafranqués*. Comensan á no-  
tarse los desastrosos efectos que 'l mildiu causa, á nostres vinyats  
qual terrible insecte no sols destruheix los pàmpols sino que ataca  
també als ceps que presentan un color de plom tan pronunciat que  
dona llástima mirarlos. No 'ns faltaba mes que aquesta nova plaga  
pera acabar de arruinar aquesta comarca floreixent sempre que 'ls  
viticultors logran recullir lo fruyt de son trevall sens cap con-  
tratemps.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA, 17.—BARCELONA.